

Uvažavajući teškoće i otvorena pitanja sa kojima se suočava energetska sektor u funkcionisanju, restrukturiranju i razvoju, stavove sličnih skupova, podnete prezentacije, saopštene referate i pristigle sugestije učesnika na konferenciji komisija usvaja sledeće:

ZAKLJUČKE

1. Nadležne državne institucije bi trebalo da posvete veću pažnju promenama u energetskom sektoru, da značajnije uključe nauku i struku pri donošenju neposrednih odluka i obezbede ostvarivanje i unapređivanje strategija razvoja energetike i njihove akcione planove.
2. Politikom pariteta cena energije treba obezbediti poslovnu održivost sektora. Direktna primena iskustava iz razvijenih država, članica EU pre svih, nije moguća niti opravdana, upravo zbog nerealno niskih cena električne energije u Srbiji. Kao primer može poslužiti činjenica da je za Nemačku izvoz električne energije nerentabilan, jer na berzi ostvaruje 30% sopstvene cene!
3. Promenjenom podsticajnom politikom treba i dalje ohrabrivati privatne investitore da ulažu u razvoj koji je u skladu sa interesima srpske energetike, ne na zastareo način Fidin tarifa (feed-in tariff), koji se u Evropi napušta. Ponovo primer Nemačke, gde dodatak na obnovljive izvore uzrokuje gubitak u milijardama € godišnje, izazvan prekomernom i prebrzom gradnjom solarnih i vetroelektrana, bez adekvatnih mogućnosti skladištenja i bez dovoljno snažne elektroenergetske mreže, koja bi morala biti znatno jača nego u doba nuklearke.
4. Regulaciju cena za domaćinstva i male kupce uz obezbeđenje adekvatnog nivoa zaštite socijalno ugroženih kupaca postepeno napuštati, a socijalnu politiku izmeštati iz privrednih organizacija u državne fondove.
5. Uz odgovarajuću stručnu pomoć, u obnovljive izvore velike snage može i treba da investira domaća Elektroprivreda. Očigledne su tehničke prednosti takvog angažovanja, dok se finansijske ogledaju u sprečavanju odliva i obezbeđenju sredstava za dalji razvoj.
6. Pored stručnih i tehničkih aspekata, odluke o izboru i primeni tehnologija treba donositi uvažavajući i mogućnost uključivanja domaće struke, nauke i industrije.
7. Strategiju razvoja energetike je potrebno povremeno aktuelizovati i uskladiti sa promenama u okruženju i ukupnim ekonomskim razvojem, a podloge za izradu strateških dokumenata i definisanje energetske politike treba kontinualno usavršavati. Pored kratkoročne trebalo bi, takođe sačiniti i usvojiti dugoročnu Strategiju razvoja energetike države i energetske kompanije.
8. Izgradnju novih pumpnoakumulacionih hidroelektrana i proširenje kapaciteta postojeće RHE „Bajina Bašta“ u akcionom planu sprovođenja Strategija treba sagledati i kroz mogućnost prodaje usluga sekundarne i tercijalne regulacije Zapadnoj Evropi. U nekim vodećim zemljama Evrope se za sekundarnu regulaciju plaća snaga rezervisana za regulaciju, kao i pozitivna i negativna energija.
9. Radi većeg angažovanja struke u planiranju i donošenju odluka, potrebno je objediniti napore domaćih istraživača, analitičara i stručnjaka kroz Nacionalni Savet za energetiku i/ili Institut za energetiku.
10. Preuzete obaveze u oblasti zaštite životne sredine, već uključene u nacionalno zakonodavstvo, treba striktno poštovati jer su u interesu stanovništva. Istovremeno treba obezbediti da se navedene mere sprovedu uz što veći i rastući udeo domaće industrije. Pored

poštovanja preuzetih obaveza, u smanjenju emisija CO₂, SO₂ i NO_x treba koristiti iskustva razvijenih zemalja sa sličnom strukturom resursa.

11. Potrebno je i dalje primenjivati mere usmerene ka smanjenju rasipanja energije i stimulisati energetske efikasnosti u domaćinstvima i u privredi.
12. Informaciono-komunikaciona modernizacija treba da omogući što veće angažovanje domaćeg znanja, radova i opreme.
13. Integraciju u regionalno i panevropsko tržište sprovoditi na način koji će doprinosti valorizaciji vrednosti srpskog energetskog sektora.
14. Sa primerenom dinamikom treba uvoditi tehnologije pametnih mreža. Ova rešenja omogućuju i razvoj koncepta integralne energetike sa hibridnim rešenjima, distribuiranom proizvodnjom, električnim transportom, skladištenjem energije, kombinovanom proizvodnjom električne i toplotne energije, toplotnim pumpama i mikromrežama.
15. U svim navedenim merama treba voditi računa o poslovnoj i razvojnoj održivosti energetskog sektora.

Komisija za zaključke konferencije

- Prof. dr Aleksandar Gajić, Predsedavajući konferencije i zamenik gen. sek. AINS, agajicprof@gmail.com
- dr Miodrag Mesarović, Predsedavajući nacionalnog programskog odbora konferencije i Koordinator MOO za energetiku AINS
- Prof. dr Mića Jovanović, Koordinator MOO za zaštitu životne sredine AINS